

C พระศาสนจักรที่ทุกคนมีส่วนร่วม

C8

ชุมชนคริสตชนย่อย ๆ สร้างชุมชนวัดที่ทุกคนมีส่วนร่วม

ฉบับปรับปรุง ค.ศ. 2013

ศูนย์ประสานงานส่งเสริมวิถีชุมชนวัด

สำนักนโยบาย

สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย

Copy right: AsIPA Desk, FABC

AsIPA Texts are developed by the AsIPA Team

หัวข้อเรื่องในเอกสารคู่มือ AsIPA

- A การแบ่งปันพระวาจา
- B ชุมชนคริสตชนย่อย
- C พระศาสนจักรที่ทุกคนมีส่วนร่วม
- D การฝึกอบรมทีมงานอภิบาล

AsIPA C8

ชุมชนคริสตชนย่อย ๆ สร้างชุมชนวัดที่ทุกคนมีส่วนร่วม

เตรียมล่วงหน้า

- ข้อความจากแผนอภิมหาหรือศาสนสภาพระสังฆราชสำหรับภาค ค.
- ระยะเวลาประมาณ 1 1/2 ชั่วโมง

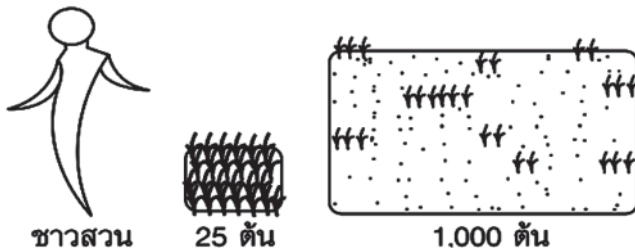
จุดมุ่งหมาย

เพื่อค้นหาว่าอาศัยวิถีชุมชนวัดหรือการมีชุมชนคริสตชนย่อย ๆ เราสามารถฟื้นฟูการมีส่วนร่วมในชุมชนวัด ให้คริสตชนกลับกลายเป็นกึ่งก้านที่เกิดผลมาก

คำนำ

วัดใหญ่ๆ มักจะมีบางคนแข่งขันกัน เป็นต้นผู้ที่อยู่ในองค์กรต่างๆ ซึ่งทำงานอภิบาลของวัด ในขณะที่สภาสังคายนาवादิกัน ที่ 2 เรียกร้องให้ผู้มีความเชื่อทุกคนมีส่วนร่วมในชีวิตของชุมชนวัดและพระศาสนาจักร บทเรียนนี้จะพูดถึงการมีส่วนร่วมของทุกคน

ก. เรื่องเล่าชาวสวน

ชาวสวนคนหนึ่ง มีที่ดินแปลงหนึ่ง เขาปลูกต้นไม้พันธุ์ดีไว้ 1,000 ต้น สองสามเดือนต่อมาเขาเห็นว่าต้องทำงานหลายอย่าง เขาไม่สามารถดูแลต้นไม้ทั้งหมดได้ ต้นไม้เพียง 25 ต้นเท่านั้นที่แข็งแรงดี นอกนั้นเหี่ยวเฉา เขาจึงเริ่มคิดว่าจะทำอย่างไรต่อไป เขาเห็นทางเลือกที่จะเป็นไปได้ดังต่อไปนี้

- 1) ฟื้นฟูที่ดินทั้งแปลง ซึ่งต้องรดน้ำใส่ปุ๋ย พรวนดิน ฉีดยาฆ่าแมลง ฯลฯ เป็นงานใหญ่และยาก
- 2) ปล่อยไว้อย่างนั้น ยอมให้เป็นไปตามยถากรรม สู้แต่สวรรค์จะโปรดเนือง่ายมาก
- 3) ไกลๆ บ้าน มีที่ดินแปลงเล็กๆ ซึ่งดินดี ย้าย 25 ต้น ที่ยังแข็งแรงนั้น มาไว้ที่นี่

ชาวสวนเลือกทำตามทางเลือกที่ 3 เขาเอาใจใส่เฉพาะต้นไม้ที่ย้ายมา 25 ต้นเท่านั้น ไม่ได้ทำอะไรกับ 975 ต้น ที่เหลือ ใครๆ ที่มาชมสวน เขาจะให้ดูเฉพาะแปลงที่มี 25 ต้น คนเหล่านั้นต่างชื่นชมว่าเขาเป็นชาวสวนที่ฉลาด นอกเหนือจากนั้นเขายังได้รับรางวัลชาวสวนดีเด่นอีกด้วย

ข. คำถามสำหรับกลุ่มย่อย (15 นาที)

1. คุณคิดอย่างไรเกี่ยวกับชาวสวนผู้นี้ คุณเห็นด้วยกับการกระทำของเขาหรือไม่? ทำไม?
2. ประยุกต์เรื่องนี้กับวัดของเรา และเปรียบเทียบ
 - สวนและต้นไม้ 1,000 ต้น
 - ชาวสวน
 - แปลงเล็กและต้นไม้ 25 ต้น
3. ถ้าท่านเป็นชาวสวนท่านจะทำอย่างไร?

บทเสริม

- ชาวสวนดูเหมือนลืมนัดหมายดั้งเดิม
- เขาละเลย เขาหาทางที่สบายกว่า ง่ายกว่า
- เขาลืมไปว่าสวนทั้งหมด ที่มีต้นไม้พันธุ์ดีทั้ง 1,000 ต้น เป็นของเขา
- เขาแสวงหาเกียรติและชื่อเสียง
- เขาไม่รับผิดชอบอย่างชัดเจน
- ต้นไม้ทั้ง 1,000 ต้นเปรียบเหมือนประชากรของพระเจ้าในชุมชนวัด
- สวนของพระเจ้า พระเจ้ามอบหมายสวนนี้กับชาวสวน
- จนกระทั่งสังคายนาวาติกันที่ 2 คนทั่วไปเข้าใจว่าพระสงฆ์เท่านั้น มีหน้าที่อภิบาลคริสตชนและชุมชนวัด
- ปัจจุบันเรากล่าวได้ว่าสภาภิบาลวัดรับผิดชอบเรื่องนี้

- อย่างไรก็ตามพระสงฆ์ยังเป็นผู้อภิบาลเต็มเวลา ได้รับความหมายเพื่อภารกิจนี้โดยเฉพาะ
- สมาชิกคนอื่นของสภาภิบาลวัด เป็นผู้ร่วมอภิบาลบางเวลาเท่านั้น ความรับผิดชอบเต็มเวลาของเขาอยู่ที่ครอบครัว ต่อมาก็ชุมชนละแวกบ้านที่สุดพร้อมกับพระสงฆ์เจ้าอาวาสเขาเป็นผู้ร่วมงานในชุมชนวัด
- ดูแลเอาใจใส่เฉพาะต้นไม้ 25 ต้น ทุ่มเทให้กับแปลงเล็กๆ นี้ เหมือนกับการอุทิศตนทำงานในองค์กร
- สมาชิกองค์กรได้ชื่อว่าเป็นคริสตชนที่ดี และมักจะคิดว่าตนเองดีกว่าคนอื่น สัตบุรุษส่วนใหญ่จึงเป็นเสมือนผู้ชม พวกเขากลายเป็นคนที่อยู่เฉยๆ หรือไม่มีส่วนร่วม

ค. ข้อความต่อไปนี้เกี่ยวกับชุมชนวัดอย่างไร และท้าทายบทบาทของเราให้ทำอะไร?

1. “.. บุตรแห่งมนุษย์มาเพื่อแสวงหาและเพื่อช่วยผู้ที่เสียไปให้รอดพ้น” (ลก 19: 10)
2. “.. ที่ใดมีสองหรือสามคนชุมนุมกัน ในนามของเรา เราอยู่ที่นั่นในหมู่พวกเขา” (มธ 18: 20)
3. “...เราเป็นเถาอ่อนแก่ และพระบิดาของเราเป็นชาวสวน... จงดำรงอยู่ในเราเถิด.. กิ่งอ่อนเกิดผลด้วยตนเองไม่ได้...”(ยน 15: 1-4)
4. “ชุมชนผู้มีความเชื่อดำเนินชีวิตเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน... ไม่คิดว่าสิ่งที่ตนมีเป็นกรรมสิทธิ์ของตน แต่ทุกสิ่งเป็นของส่วนรวม.. ในชุมชนของเขาไม่มีใครขัดสน” (กจ 4: 32-34)
5. “แม้ร่างกายเป็นร่างกายเดียว แต่ก็มียวัยวะหลายส่วน อวัยวะต่างๆ เหล่านี้แม้จะมีหลายส่วนก็รวมเป็นร่างกายเดียวกันฉันใด พระคริสตเจ้าก็ฉันนั้น .. เราทุกคนเป็นร่างกายเดียวกัน..” (1คร 12:12-13)

6. “พระองค์ประทานให้บางคนเป็นอัครสาวก บางคนเป็นประกาศก บางคนเป็นผู้ประกาศข่าวดี บางคนเป็นผู้อภิบาลและอาจารย์...พระองค์ทรงทำให้ร่างกายทุกส่วนประสานสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น..” (อพ 4:11-16)
7. “พระเจ้าทรงพอพระทัยประสาทความศักดิ์สิทธิ์และความรอดพ้นมิใช่แก่มนุษย์ที่ละคนต่างหาก โดยไม่สนพระทัยต่อความเกี่ยวข้องผูกพันใดๆ ของพวกเขา แต่ทรงพอพระทัยจัดตั้งพวกเขาขึ้นเป็นประชากร” (LG 9)
8. “ชุมชนคริสตชนย่อยๆ นี้ จะกลับเป็นเครื่องหมายแห่งความมีชีวิตชีวาของพระศาสนจักร เป็นเครื่องมือในการอบรมและการประกาศข่าวดี เป็นการเริ่มต้นที่ดีเพื่อนำไปสู่สังคมใหม่ที่มีรากฐานอยู่บนอารยธรรมแห่งความรัก” (RM 51)
9. “ชุมชนวัด (และพระศาสนจักร) ในเอเชีย จะต้องเป็นจิตหนึ่งใจเดียวกันของชุมชนคริสตชนย่อยๆ ซึ่งทั้งฆราวาส นักบวชและพระสงฆ์ รักรู้และยอมรับกันและกันเสมือนเป็นพี่น้อง (FABC 5 Bandung 1990)
10. “ชุมชนคริสตชนย่อยๆ เหล่านี้ จะช่วยให้สัตบุรุษเจริญชีวิตเยี่ยงชุมชนผู้มีความเชื่อ อธิษฐานภาวนาและรักกันและกัน ดังเช่นชุมชนคริสตชนยุคแรก พวกเขามีจุดประสงค์ที่จะช่วยให้สมาชิกเจริญชีวิตตามพระวรสารด้วยจิตตารมณ์แห่งความรักและการรับใช้ซึ่งกันและกันฉันพี่น้อง..” (EA 25)
11. “...ชุมชนศิษย์(พระคริสต์)จะมีชีวิตชีวาอย่างแท้จริงเมื่อได้รับการหล่อเลี้ยงด้วยพระวาจา ศีลมหาสนิทและการอธิษฐานภาวนา ทำให้การประทับอยู่ขององค์พระคริสต์เจ้าในชุมชนเด่นชัด โดยการแบ่งปันประสบการณ์ความเชื่อเสริมต่อกัน อาศัยการฟังพระวาจา ไตร่ตรองและนำพระวาจานั้นไปปฏิบัติในชีวิตส่วนตัว

และส่วนรวม มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันฉันพี่น้องเจริญชีวิต
ในความรัก เอื้ออาทร เสียสละ ให้อภัย อ่อนน้อมถ่อมตน ด้วย
ตระหนักดีว่า เราทุกคนเป็นพี่น้องกัน...” (แผนอภิบาล ค.ศ. 2010-2015
ข้อ 19)

12. “มุ่งสร้างเอกภาพและปลุกจิตสำนึกในความเข้าใจ รวมทั้งสร้างผู้นำ
ในสมาชิกของพระศาสนจักรทุกระดับ ให้ใช้วิถีชุมชนวัดเป็น
แนวทางเจริญชีวิตเป็นชุมชนแห่งความรัก มีความเป็นน้ำหนึ่ง
ใจเดียวกันฉันพี่น้อง อันนำไปสู่การประกาศข่าวดีในทุกมิติ คือ
งานอภิบาลฟื้นฟูชีวิตคริสตชน งานธรรมทูต งานคริสตศาสนจักร
สัมพันธ์ งานศาสนสัมพันธ์ และงานอภิบาลเชิงสังคม” (แผนอภิบาล
ค.ศ. 2010-2015 ข้อ 21.1 ก)

อภิปรายในกลุ่มย่อย

1. แบ่งกลุ่มย่อยกลุ่มละ 5-6 คน
2. มอบหมาย 1 ข้อ จากพระคัมภีร์ และ 1 ข้อจากคำสอนของพระศาสนจักร
หรือจากแผนอภิบาลของสภาพระสังฆราช
3. ใช้เวลา 20 นาที
4. รายงานในกลุ่มใหญ่

คำถาม

ข้อความเหล่านี้บอกอะไรเกี่ยวกับการดูแลประชากรของพระเจ้า
ทั้งหมด

บทเสริม

- กระบวนการวิถีชุมชนวัดพยายามที่จะฟื้นฟูทั้งส่วนคือทั้งชุมชนวัด
- ชุมชนคริสตชนย่อยๆ เป็นพื้นฐานของชุมชนวัด การมีชุมชนคริสตชนย่อยๆ จึงควรจะเป็นแนวทางปกติของวัด ในขณะที่องค์กรต่างๆ ตั้งขึ้นเพื่อภารกิจพิเศษ และไม่บังคับ
- ชุมชนคริสตชนย่อยๆ รับผิดชอบพันธกิจทั้งหมดของชุมชนวัด ในละแวกบ้าน องค์กรทำได้บางส่วนตามพระพรพิเศษของตน

จบด้วยภาวนาและบทเพลง

การใช้เอกสารคู่มือ AsIPA

เอกสารคู่มือ AsIPA เรียบเรียงขึ้นสำหรับคริสตชนชายหญิงชาวบ้านทั่วๆไปในระดับวัด เอกสารเหล่านี้สามารถนำมาใช้ได้ผลดีที่สุดในการประชุมคริสตชนขนาดเล็ก ชุมชนเพื่อนบ้าน สภาภิบาลวัด หรือกลุ่มขนาดเล็กอื่นๆ ในชุมชนวัดก็ได้

เอกสารคู่มือ AsIPA ยังอาจนำมาใช้ได้กับกลุ่มขนาดใหญ่ เช่น ในการสัมมนา หรือในวัด แต่ต้องรักษา “วิธีการการมีส่วนร่วม” อาศัยการทำงานในกลุ่มย่อยเป็นสำคัญ

ลักษณะเด่นของ กระบวนการ AsIPA

1. เอกสารคู่มือ AsIPA รับเอา “วิธีการการมีส่วนร่วม” มาใช้ ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนจะแสวงหาและค้นพบด้วยตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
2. เอกสารนี้เรียบเรียงขึ้นมาในลักษณะที่ว่า ผู้นำกลุ่ม (facilitator) อาจนำมาใช้ได้ด้วยการเตรียมตัวเพียงเล็กน้อย
3. ผู้นำกลุ่ม ควรจะปฏิบัติตามเอกสารคู่มือนี้อย่างเคร่งครัดที่สุดเท่าที่จะทำได้ และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าประชุมมีส่วนร่วมตามที่ระบุไว้ในเอกสาร
4. ผู้นำกลุ่ม จะไม่พึงพอใจกับคำตอบเพียงคำตอบเดียวต่อประเด็นคำถาม แต่สนับสนุนให้ผู้เข้าประชุมแสวงหาคำตอบให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เทคนิค “แบ่งปันกับคนข้างเคียง” 2-3 คน (Buzz groups) จะช่วยให้มีส่วนร่วมได้มากขึ้น
5. บทเสริม อาจช่วยเพิ่มเติมจากสิ่งที่ผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มได้ค้นพบแล้ว และสรุปประเด็นสำคัญ
6. บทสรุป เจตนาเพื่อใช้เป็น “การให้ข้อมูล”

AsIPA

Asian – Integral – Pastoral – Approach

กระบวนการอภิบาลแบบบูรณาการของคริสตชนเอเชีย

คณะพระสังฆราชแห่งเอเชีย ได้ประกาศในแถลงการสุดท้ายจากที่ประชุมสหพันธ์สภาพระสังฆราชแห่งเอเชียครั้งที่ 5 ณ เมืองบันดุง ประเทศอินโดนีเซีย ว่า ชุมชนวัดและพระศาสนจักรหลังปี ค.ศ. 1990 นี้ ต้องเป็น “พระศาสนจักรที่ทุกคนมีส่วนร่วม” เป็น “ชุมชนวัดที่เป็นจิตหนึ่งใจเดียวกันของชุมชนคริสตชนย่อยๆ” พระศาสนจักรที่เป็น “ประจักษ์พยานถึงองค์พระคริสตเจ้าผู้กลับคืนพระชนมชีพ” (FABC 5 ข้อ 8)

ประเด็นปัญหาก็คือ จะสนับสนุนวิถีชุมชนวัด หรือ “วิถีทางใหม่ของการเป็นชุมชนวัด” นี้ได้อย่างไร ฉะนั้นในปลายปี 1993 โดยการสนับสนุนร่วมกันของสองสำนักงานในสหพันธ์สภาพระสังฆราชแห่งเอเชีย (FABC) คือ สำนักงานเพื่อการพัฒนามนุษย์ (OHD) และสำนักงานเพื่อกิจการฆราวาส (OL) ได้จัดการประชุมปรึกษากันที่กัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย และเสนอให้กระบวนการทางด้านอภิบาลสนับสนุน “พระศาสนจักรที่ทุกคนมีส่วนร่วม” ในเอเชียว่า AsIPA ซึ่งย่อมาจาก Asian Integral Pastoral Approach เอกสารคู่มือ AsIPA ของโครงการฝึกอบรม มีแนวทางปฏิบัติตรงตามชื่อดังนี้

Asian

โครงการนี้ต้องการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ของสหพันธ์สภาพระสังฆราชแห่งเอเชีย และช่วยคริสตชนเอเชียให้เผชิญชีวิตตามแบบชาวเอเชีย ในแสงสว่างแห่งพระวรสาร

Integral

โครงการนี้บูรณาการให้เกิดความสมดุลในชีวิตคริสตชน ระหว่างชีวิต “ฝ่ายจิต” กับชีวิตทางด้าน “สังคม” ระหว่างชีวิต “ส่วนบุคคล” กับชีวิต “ชุมชน” ระหว่างชีวิต “ผู้นำทางฐานันดร” กับ “ผู้ร่วมรับผิดชอบที่เป็นฆราวาส”

Pastoral

โครงการนี้มุ่งเน้นการฝึกอบรมฆราวาส ในพันธกิจด้านงานอภิบาลของพวกเขา ในชุมชนวัด ในพระศาสนจักรและในสังคมโลก

Approach

กระบวนการของเอกสารคู่มือชุดต่าง ๆ เหล่านี้สร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือ ทำให้งานอภิบาลในชุมชนวัดมี “พระคริสตเจ้า” และ “ชุมชน” เป็นศูนย์กลาง นอกจากนั้น ยังเป็นการโน้มน้าสมาชิกที่ร่วมประชุมกลุ่มให้ค้นหาประสบการณ์ “การเป็นชุมชนวัดในวิถีทางใหม่” นี้ด้วยตนเอง